

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA FLUX c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 28702/03)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

20 noiembrie 2007

DEFINITIVĂ

20/02/2008

*Această hotărâre va deveni definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al
Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.*

În cauza Flux c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,

Dl J. CASADEVALL,

Dl K. TRAJA,

Dl S. PAVLOVSKI,

Dl L. GARLICKI,

Dra L. MIJOVIĆ,

Dna P. HIRVELÄ, *judcători*,

și dl T.L. EARLY, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 23 octombrie 2007 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 28702/03) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un ziar din Republica Moldova, *Flux* („ziarul reclamant”), la 10 iulie 2003.

2. Ziarul reclamant a fost reprezentat de către dl V. Gribincea de la „Juriștii pentru drepturile omului”, o organizație non-guvernamentală cu sediul în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său la acea dată, dl V. Pârlog.

3. Ziarul reclamant a pretins, în special, că dreptul său la libertatea de exprimare a fost încălcat ca rezultat al hotărârilor judecătorești pronunțate în cadrul procedurilor în defăimare inițiate împotriva lui.

4. Cererea a fost repartizată Secțiunii a Patra a Curții. La 13 februarie 2006, Președintele Secțiunii a decis să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu prevederile articolului 29 § 3 al Convenției, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

6. La 19 iulie 2001, Parlamentul Republicii Moldova a modificat Legea bugetului pentru anul 2001 și a permis Departamentului Vamal să amâne până la trei luni perceperea taxelor pentru importul de carburanți în Republica Moldova. În seara aceleiași zile, liderul majorității comuniste din Parlament (dl V. Stepaniuc) s-a întâlnit cu vicepreședintele Parlamentului (dl V. Mișin) pentru a lua masa în restaurantul unui hotel de lux din Chișinău. Potrivit ziarului reclamant, surse care au preferat să rămână anonime au confirmat că pentru masă a plătit „L.”, un importator important de carburanți în Republica Moldova.

7. La 24 iulie 2001, ziarul reclamant a publicat un articol intitulat „Pe banii lui L. comuniștii V. Stepaniuc și V. Mișin au tras un chiolhan pe cinste la „Jolly Allon””. Articolul, care includea fotografiile celor doi deputați lângă text, informa cititorii despre modificările la Legea bugetului și despre profiturile pe care acele modificări le-ar fi adus câtorva mari importatori de carburanți, care aveau legături cu Departamentul Vamal, permițând, astfel, concurența neloială. Articolul a pretins că amânarea plății taxelor a constituit o formă de creditare din partea statului fără dobânzi sau garanții și a respins explicația dată de un deputat al Parlamentului cu privire la modificare.

Un paragraf din articol prevedea:

„E de remarcat că în seara aceleiași zile, la restaurantul „Jolly Allon” (...), comuniștii V. Stepaniuc și V. Mișin, lăsând la o parte orice putoare proletară, au tras un chiolhan pe cinste pe banii rechinilor de la „L.”. Să fie bairamul cu pricina o simplă coincidență? Nu știm.”

Articolul a continuat cu expunerea planurilor legislative ale partidului comunist și a beneficiilor care rezultau din acestea pentru marii importatori de carburanți pe seama muncitorilor obișnuiți.

8. La 8 iulie 2002, dl Stepaniuc, liderul fracțiunii parlamentare a Partidului Comuniștilor, care, la acea dată, deținea 71 de voturi din totalul de 101 în Parlament, a intentat o acțiune împotriva ziarului reclamant, identificând paragraful citat mai sus ca fiind defăimător. El nu a plătit nicio taxă de stat atunci când a depus plângerea sa și nici nu s-a prezentat în instanța de judecată la vreo etapă a procedurilor, precum și nici nu a delegat vreo persoană care să-l reprezinte.

9. La 1 august 2002, judecătorul I.M., președintele Judecătoriei Buiucani la acea dată, a constatat că reclamantul a declarat, în esență, că dl Stepaniuc „a votat legi în interesul unor companii private, iar, ulterior, a

avut o petrecere din banii acestora”. Instanța de judecată a denunțat folosirea unor simple zvonuri ca bază pentru jurnalism și a constatat că ziarul reclamant a acționat cu rea-credință. Instanța a luat act de „atacul vehement” împotriva dlui Stepaniuc, de tirajul mare al ziarului și de „gradul suferințelor morale și psihologice” cauzate. În plus, instanța a constatat că funcția dlui Stepaniuc de deputat în Parlament și de lider al unei fracțiuni parlamentare „a sporit prejudiciul moral”, ceea ce a avut ca rezultat aplicarea sancțiunii maxime.

10. Instanța de judecată a admis pretenția dlui Stepaniuc și a dispus ca ziarul reclamant, în temeiul articolelor 7 și 7/1 ale Codului civil, să publice o dezmințire și să plătească reclamantului în procedura națională despăgubirile maxime prevăzute de legislație, precum și taxa de stat (în total 3,690 lei moldovenești (MDL), echivalentul a 278 euro (EUR) la acea dată). Potrivit ziarului reclamant, instanța de judecată a avut doar o ședință de judecată, care a durat mai puțin de 15 minute, iar ziarului reclamant nu i s-a adresat nicio întrebare.

11. În apelul său, ziarul reclamant a declarat că frazele contestate au constituit judecăți de valoare, care nu puteau fi dovedite, și că aceste opinii s-au bazat pe fapte, și anume pe petrecerea care a avut loc la hotelul în cauză la data menționată în articol, fapt care nu a fost contestat, și pe modificările din lege adoptate de către Parlament. Mai mult, având în vedere perioada de timp care a trecut după publicarea articolului, a fost imposibil pentru reclamant să dovedească că persoanele respective au fost văzute în restaurantul hotelului, unde ele au avut o petrecere, sau să verifice sursa de plată pentru aceasta. De asemenea, ziarul reclamant a declarat că judecătorul I.M. nu a fost independent și imparțial, deoarece el era prieten cu dl Stepaniuc și a fost numit președinte al Judecătoriei Buiucani de fracțiunea parlamentară a Partidului Comuniștilor. Majoritatea cauzelor de defăimare dintre *Flux* și dl Stepaniuc au fost examinate de el personal, iar hotărârile lui erau stereotipice și nu aduceau motive suficiente. În alte cauze de defăimare dintre *Flux* și reprezentanți ai Guvernului, judecătorul I.M. a hotărât întotdeauna în favoarea ultimilor și le-a acordat compensațiile maxime prevăzute de lege.

12. La 30 ianuarie 2003, Tribunalul Chișinău a constatat că ziarul reclamant a omis termenul pentru depunerea apelului său împotriva acelei hotărâri, însă a început examinarea fondului cauzei. El a menținut hotărârea instanței de judecată inferioare, constatând că hotărârea acesteia a fost legală și motivată. Instanța nu a răspuns la pretenția reclamantului cu privire la pretinsa lipsă de imparțialitate a judecătorului I.M. Ședința de judecată a durat mai puțin de 10 minute, iar ziarului reclamant nu i s-a adresat nicio întrebare.

13. În recurs, ziarul reclamant a invocat articolul 10 al Convenției și distincția dintre judecăți de valoare și declarații cu privire la fapte, pe care instanțele de judecată inferioare nu au făcut-o. Mai mult, instanțele

judecătorești nu l-au audiat niciodată pe reclamantul în procedura națională și nici nu au luat în considerație statutul acestuia de persoană publică, care ar fi trebuit să limiteze posibilitatea ingerinței în libertatea de exprimare a reclamantului, și rolul special jucat de presă într-o societate democratică. *In fine*, instanțele judecătorești inferioare nu au răspuns la marea majoritate a chestiunilor invocate de reclamant.

14. La 1 aprilie 2003, Curtea de Apel a menținut hotărârile instanțelor judecătorești inferioare, constatând că ele au fost legale și au corespuns probelor din dosar. Nu a fost făcut niciun comentariu cu privire la pretinsa lipsă de imparțialitate a judecătorului I.M.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

15. Dreptul intern relevant a fost expus în hotărârea Curții în cauza *Busuioc v. Moldova* (nr. 61513/00, §§ 39-40, 21 decembrie 2004).

ÎN DREPT

16. Ziarul reclamant a pretins, în temeiul articolului 6 al Convenției, că hotărârile instanțelor de judecată naționale nu au fost motivate și că judecătorul I.M. din prima instanță nu a fost independent și imparțial. Partea relevantă a articolului 6 prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, ... de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil...”.

17. Ziarul reclamant a mai pretins, în temeiul articolului 10 al Convenției, că hotărârile instanțelor de judecată naționale au constituit o ingerință în dreptul său la libertatea de exprimare, care nu poate fi considerată ca necesară într-o societate democratică. Articolul 10 prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.

2. Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”

18. *In fine*, ziarul reclamant s-a plâns de o încălcare a drepturilor sale garantate de articolul 13 al Convenției combinat cu articolul 10 al Convenției. Articolul 13 prevede următoarele:

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

I. ADMISIBILITATEA

A. Pretențiile formulate în temeiul articolelor 6 și 13 ale Convenției și în temeiul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție

19. În cererea sa inițială, ziarul reclamant a formulat o pretenție în temeiul articolelor 6 și 13 ale Convenției și în temeiul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție. Totuși, în observațiile sale cu privire la admisibilitatea și fondul cauzei, el a cerut Curții să lase fără examinare aceste pretenții. Guvernul a cerut Curții să respingă această cerere în ceea ce privește pretenția formulată în temeiul articolului 6 și să constate că nu a avut loc o violare a Convenției în ceea ce privește pretinsa lipsă de independență și imparțialitate a judecătorului I.M. Având în vedere termenii clari și univoci din cererea reclamantului, Curtea nu constată niciun motiv să examineze aceste pretenții în această cauză.

B. Pretențiile formulate în temeiul articolelor 10 și 6 ale Convenției

20. Curtea consideră că pretenția reclamantului formulată în temeiul articolului 10 al Convenției și pretenția formulată în temeiul articolului 6 cu privire la motivele insuficiente aduse în hotărârile instanțelor de judecată naționale ridică chestiuni de fapt și de drept, care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și niciun temei pentru a le declara inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară cererea admisibilă. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestor pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 10 AL CONVENȚIEI

A. Argumentele părților

21. Ziarul reclamant s-a plâns de o încălcare a dreptului său la libertatea de exprimare. El s-a bazat pe jurisprudența Curții cu privire la distincția dintre fapte și judecăți de valoare, pe rolul special jucat de presă într-o

societate democratică și pe limitele mai largi ale criticii acceptabile la care politicienii se supun în mod conștient. El s-a mai referit la gravitatea sancțiunii impuse de instanțele de judecată, care era cea mai mare posibilă în conformitate cu legislația. De asemenea, el a notat că dl Stepaniuc a depus cererea sa de chemare în judecată după un an de la publicarea articolului și că legislația moldovenească nu prevedea termene de prescripție pentru depunerea unor astfel de cereri, impunând mijloacelor de informare o sarcină disproporțională de a păstra înscrisuri și probe referitoare la evenimente din trecut, mult timp după relatarea acestora. *In fine*, el a invocat buna sa credință în relatarea unei chestiuni de veritabil interes public.

22. Guvernul a declarat că instanțele de judecată au pronunțat hotărâri motivate, în care ele au ținut cont de cele două valori opuse: libertatea de exprimare și protecția reputației și au constatat că a existat o „necesitate socială imperioasă” pentru obligarea ziarului reclamant de a plăti prejudicii. Instanțele de judecată, acționând în limitele marjei lor de apreciere, au constatat că ziarul reclamant a depășit limitele criticii admisibile prin lansarea unor atacuri nesustținute la adresa dlui Stepaniuc. Deși ele au recunoscut că presa joacă un rol special într-o societate democratică, ele s-au bazat pe „responsabilitățile și obligațiile speciale” aferente acestui rol.

B. Aprecierea Curții

23. După cum au recunoscut părțile și Curtea este de acord, hotărârile instanțelor judecătorești naționale și obligarea reclamantului să plătească prejudicii au constituit un „amestec al autorităților publice” în dreptul reclamantului la libertatea de exprimare în sensul primului paragraf al articolului 10. O astfel de ingerință ar constitui o violare a articolului 10, cu excepția cazului când ea este „prevăzută de lege”, urmărește un scop sau scopuri care sunt legitime în conformitate cu paragraful 2 al articolului și este „necesară într-o societate democratică” pentru a atinge un astfel de scop sau scopuri.

1. „Prevăzută de lege”

24. Curtea notează că ingerința pretinsă a avut o bază legală, și anume articolele 7 și 7/1 ale Codului civil (a se vedea paragraful 10 de mai sus). În hotărârea sa în cauza *Busuioc v. Moldova* (nr. 61513/00, § 52-54, 21 decembrie 2004), Curtea a constatat că aceste prevederi erau accesibile și previzibile. Prin urmare, Curtea conchide că și în această cauză ingerința a fost „prevăzută de lege” în sensul articolului 10 § 2.

2. „Scopul legitim”

25. Nu se contestă de către părți și Curtea este de acord că ingerința a urmărit scopul legitim de protecție a reputației dlui Stepaniuc. Prin urmare, rămâne a fi examinat dacă ingerința a fost „necesară într-o societate democratică”.

3. „Necesară într-o societate democratică”

(a) Principii generale

26. Principiile generale relevante au fost rezumate în hotărârile *Busuioc* (citată mai sus, §§ 56-62) și *Savițchi v. Moldova* (nr. 11039/02, §§ 43-50, 11 octombrie 2005).

27. Suplimentar, Curtea reamintește că în hotărârea *Lingens v. Austria* (hotărâre din 8 iulie 1986, Seria A nr. 103, § 42) ea a constatat că:

„[politicienii] trebuie să accepte în mod inevitabil și conștient verificarea strictă a fiecărui cuvânt și a fiecărei fapte atât din partea jurnaliștilor, cât și a publicului larg și, în consecință, trebuie să dea dovadă de un grad mai mare de toleranță. Fără îndoială, articolul 10 para. 2 garantează că reputația altora – adică a tuturor persoanelor fizice - este protejată și că această protecție se extinde și asupra politicianilor, chiar și atunci când aceștia nu acționează ca persoane private; însă, în astfel de cazuri, cerințele unei astfel de protecții trebuie evaluate prin prisma intereselor de a asigura discuții libere cu privire la chestiuni politice.”

(b) Aplicarea principiilor de mai sus în această cauză

28. În această cauză, Curtea notează că ziarul reclamant a fost găsit vinovat și i s-a impus plata prejudiciilor pentru faptul că nu a putut să dovedească adevărul câtorva declarații făcute în ediția sa datată din 24 iulie 2001 (a se vedea paragraful 7 de mai sus). Ziarul reclamant a argumentat în fața instanțelor de judecată naționale că declarațiile au reprezentat judecăți de valoare care, în principiu, nu puteau fi probate. Instanțele de judecată naționale nu au făcut niciun comentariu cu privire la aceste argumente.

29. Curtea consideră că paragraful invocat de către instanțele de judecată în hotărârile lor conține atât declarații cu privire la fapte („în seara aceleiași zile, la hotelul „Jolly Allon” (...), comuniștii V. Stepaniuc și V. Mișin, ... au tras un chiolhan ... pe banii rechinilor de la „L.””), cât și judecăți de valoare (caracterizarea petrecerii ca fiind una „pe cinste”, declarația „lăsând la o parte orice pudoare proletară” și întrebarea „Să fie bairamul cu pricina o simplă coincidență? Nu știm.”). Ea notează că instanțele de judecată au constatat că întregul paragraf nu corespundea realității, inclusiv judecățile de valoare sus-menționate. Curtea reiterează că existența faptelor poate fi dovedită, în timp ce adevărul judecăților de valoare nu este susceptibil probațiunii. Cerința de a dovedi adevărul unei judecăți de valoare este imposibil de îndeplinit și încalcă însăși libertatea

de opinie, care este o parte fundamentală a dreptului protejat de articolul 10 (a se vedea *Jerusalem v. Austria*, nr. 26958/95, § 42, ECHR 2001-II, și *Busuioc*, citată mai sus, § 61), deși opiniile care nu au un substrat factologic suficient pot fi, de asemenea, excesive (*Oberschlick v. Austria* (no. 2), hotărâre din 1 iulie 1997, *Reports of Judgments and Decisions* 1997-IV, p. 1276, § 33). Prin urmare, rezultă că nu se putea aștepta ca reclamantul să dovedească „adevărul” propriilor sale opinii despre faptele publicate, dat fiind faptul că instanțele de judecată naționale nu au constatat ca fiind incorecte astfel de declarații cu privire la fapte ca: petrecerea care a avut loc la hotelul relevant și că legea a fost modificată după cum a fost descris în articol.

30. Pe de altă parte, Curtea consideră că declarația că a avut loc o petrecere „pe banii rechinilor de la L.” constituie o declarație cu privire la fapte, care este susceptibilă de a fi dovedită și care, după cum au constatat instanțele de judecată naționale, nu a fost dovedită de ziarul reclamant. Curtea reiterează că:

„Articolul 10 al Convenției nu garantează o libertate de exprimare nelimitată chiar și în ceea ce privește relatările presei cu privire la chestiuni de interes public deosebit. Conform termenilor din paragraful 2 al articolului, exercitarea acestei libertăți presupune „obligatii și responsabilități”, care, de asemenea, se aplică presei. Aceste „obligatii și responsabilități” pot avea însemnătate când, la fel ca și în această cauză, există o întrebare cu privire la atacul asupra reputației unor persoane private și subminarea „drepturilor altor persoane”. Datorită „obligatiilor și responsabilităților” inerente exercitării libertății de exprimare, protecția acordată de articolul 10 jurnaliștilor în ceea ce privește relatarea cu privire la chestiunile de interes general este supusă condiției ca ei să acționeze cu bună-credință pentru a oferi informații corecte și credibile în conformitate cu etica jurnalistică” (a se vedea *Savičchi v. Moldova*, nr. 11039/02, § 46, 11 octombrie 2005).

31. Din dosar se pare că în această cauză ziarul reclamant nu a îndeplinit pe deplin cerințele menționate mai sus în ceea ce privește unele din faptele pretinse în articol. Totuși, Curtea notează argumentul ziarului reclamant că pentru el a fost imposibil de a dovedi, după un an de la evenimente, toate faptele relevante (a se vedea paragraful 11 de mai sus), precum și faptul că instanțele de judecată naționale nu au luat în considerație argumentul respectiv. Ea consideră că, odată cu trecerea timpului, nu numai că devine mai dificil pentru mijloacele de informare de a dovedi faptele pe care ele s-ar fi putut baza, dar și că prejudiciul cauzat persoanei, care se pretinde defăimată de materialul relevant, ar putea dispărea (a se vedea, ca exemplu, *Editions Plon v. France*, nr. 58148/00, § 53, ECHR 2004-IV).

32. Curtea notează că articolul a fost scris de un jurnalist și reamintește rolul proeminent al presei într-o societate democratică de a comunica idei și opinii cu privire la chestiuni politice și la alte chestiuni de interes public (a se vedea *Sunday Times v. the United Kingdom* (no. 1), hotărâre din 26 aprilie 1979, Seria A nr. 30, § 65). De asemenea, Curtea reamintește că

statele dispun de o marjă de apreciere limitată în cauzele cu privire la politicieni (a se vedea paragraful 27 de mai sus) și notează că dl Stepaniuc era un politician de un rang foarte înalt la momentul evenimentelor.

33. În continuare, Curtea notează că articolul în întregime a ridicat chestiuni de veritabil interes public, și anume pretinsa folosire a competențelor legislative pentru a oferi preferințe la perceperea taxelor, promovând avantaje anti-competitive în favoarea unor afaceri, și planificarea unor modificări ulterioare ale legislației, care să aibă drept rezultat pierderi pentru muncitorii de rând. Prin urmare, articolul a fost publicat în cadrul unei dezbateri publice continue a chestiunii respective, ceea ce dă conținutului acestuia protecție suplimentară conform articolului 10 al Convenției (a se vedea *Jersild v. Denmark*, hotărâre din 23 septembrie 1994, Seria A nr. 298, § 33). Niciunul din celelalte fapte publicate în articol nu a fost constatat ca nefiind adevărat, ceea ce oferă articolului în întregime un substrat factologic suficient.

34. *In fine*, Curtea reiterează că gravitatea sancțiunii constituie, de asemenea, o parte din criteriile pentru verificarea faptului dacă o ingerință în dreptul garantat de articolul 10 a fost proporțională (a se vedea *Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom*, hotărâre din 13 iulie 1995, Seria A nr. 316-B, § 51; *Karatas and Sari v. France*, nr. 38396/97, § 53, 16 mai 2002). Ea notează că instanțele de judecată i-au acordat dlui Stepaniuc suma maximă posibilă în conformitate cu legislația (a se vedea paragraful 10 de mai sus), deși ele nu l-au audiat niciodată pentru a evalua prejudiciul care se pretinde că i-a fost cauzat.

35. Având în vedere importanța chestiunilor invocate în articolul publicat de ziarul reclamant și că cea mai mare parte a acestuia nu a fost considerată neadevărată sau abuzivă, că ziarul reclamant a întâmpinat dificultăți deosebite pentru a dovedi evenimentele care au avut loc cu mult timp înainte ca procedurile să fie inițiate, că orice prejudiciu cauzat reclamantului în procedurile naționale a fost, în mod substanțial, diminuat odată cu trecerea timpului, că unele din declarațiile pentru care reclamantul a fost sancționat au constituit judecăți de valoare, care nu sunt susceptibile de a fi dovedite, și având în vedere mărimea sancțiunii impuse de către instanțele de judecată naționale, Curtea conchide că ingerința nu a corespuns unei necesități sociale imperioase și că, astfel, nu a fost necesară într-o societate democratică. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 10 al Convenției.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI

36. Ziarul reclamant a mai pretins o violare a articolului 6 § 1 al Convenției, susținând că instanțele judecătorești naționale nu au adus motive pentru hotărârile lor. Deoarece această pretenție nu ridică o

chestiune separată de cea examinată mai sus prin prisma articolului 10, Curtea nu consideră necesar de a o examina separat.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

37. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul material

38. Ziarul reclamant a pretins EUR 278 cu titlu de prejudiciu material, reprezentând suma prejudiciilor pe care el a trebuit să le plătească.

39. Guvernul a declarat că nu a existat o legătură cauzală între violarea pretinsă și pretențiile formulate de către ziarul reclamant.

40. Curtea consideră că pretenția ziarului reclamant formulată cu titlu de prejudiciu material este fondată și o acordă integral.

B. Prejudiciul moral

41. Ziarul reclamant a mai pretins EUR 10,000 cu titlu de prejudiciu moral, făcând referire la sumele acordate de către Curte în cauzele anterioare cu privire la articolul 10.

42. Guvernul nu a fost de acord și a considerat că nu a fost prezentată nicio probă cu privire la prejudiciul moral.

43. Având în vedere constatarea sa cu privire la violarea articolului 10 al Convenției, Curtea consideră că acordarea compensației cu titlu de prejudiciu moral este justificată în această cauză. Făcând o evaluare, în mod echitabil, Curtea acordă ziarului reclamant EUR 3,000 (a se vedea *Savițchi*, citată mai sus, § 64; *Ukrainian Media Group v. Ukraine*, nr. 72713/01, § 75, 29 martie 2005; și *Kommersant Moldovy v. Moldova*, nr. 41827/02, §§ 49 și 52, 9 ianuarie 2007).

C. Costuri și cheltuieli

44. Avocatul ziarului reclamant a pretins EUR 2,500 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții. El a prezentat o listă detaliată potrivit căreia el a lucrat 41.67 de ore asupra cauzei, percepând un onorariu de EUR 60 pentru o oră de lucru. Calculul din lista detaliată a timpului de lucru nu a inclus timpul dedicat pretențiilor formulate în temeiul articolelor 6, 8 și 13 și în temeiul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, care au fost ulterior retrase de către ziarul reclamant.

45. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă pentru reprezentare. El a considerat-o excesivă și a susținut că suma pretinsă de avocat nu a fost suma care i-a fost în realitate plătită lui de către ziarul reclamant. El a contestat numărul de ore lucrate de avocatul reclamantului și onorariul pe oră perceput de acesta. De asemenea, el a susținut că ratele recomandate de Baroul Avocaților din Republica Moldova erau prea înalte în comparație cu salariul mediu lunar din Republica Moldova și a făcut referire la caracterul non-profit al organizației „Juriștii pentru drepturile omului”.

46. În această cauză, având în vedere lista detaliată prezentată și complexitatea cauzei, Curtea acordă avocatului reclamantului EUR 1,000 cu titlu de costuri și cheltuieli.

D. Dobânda de întârziere

47. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* admisibilă pretenția formulată în temeiul articolului 10 al Convenției și articolului 6 § 1 al Convenției în partea care se referă la omisiunea instanțelor de judecată de a aduce motive suficiente pentru hotărârile lor;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 10 al Convenției;
3. *Hotărăște* că nu este necesar de a examina separat pretenția formulată în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției;
4. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească ziarului reclamant, în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 278 (două sute șaptezeci și opt euro) cu titlu de prejudiciu material, EUR 3,000 (trei mii euro) cu titlu de prejudiciu moral și EUR 1,000 (o mie euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai

sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 20 noiembrie 2007, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

T.L. EARLY
Grefier

Nicolas BRATZA
Președinte